

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРАНСПОРТ, ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ И
СЪОБЩЕНИЯ

ДОКЛАД

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт, № 902-01-3, внесен от Министерски съвет на 22 януари 2019 г.

На заседание на Комисията по транспорт, информационни технологии и съобщения, проведено на 30 януари 2019 г. бе обсъден законопроект за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт, № 902-01-3, внесен от Министерски съвет на 22 януари 2019 г.

На заседанието присъстваха: г-н Велик Занчев – заместник-министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията и г-н Веселин Василев – изпълнителен директор на Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“.

Законопроектът бе представен от г-н Велик Занчев, който заяви че основната цел на законопроекта е транспонирането на изискванията на приложимото законодателство на Европейския съюз, приети с Четвъртия железопътен пакет през 2016 г. Четвъртият законодателен пакет в областта на железопътния транспорт съдържа промени, предназначени да доизградят и да подобрят функционирането на единното европейско железопътно пространство, и включва пет нормативни акта, условно разделени на „Технически стълб“ и „Пазарен (политически) стълб“.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2016/798 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 година относно безопасността на железопътния транспорт. Една от основните промени в посочената Директива е свързана с издаването на единен сертификати за безопасност на железопътни предприятия, вместо сегашната система от две части - част А (издавана в държавата членка, в която железопътното предприятие е било установено за първи път) и част Б (издавана във всяка държава членка, в която железопътното предприятие възнамерява да извършва дейност).

Предвидено е Единният сертификат за безопасност на железопътни предприятия, които ще оперират в една или повече държави - членки на

Европейския съюз да се издава от Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз (АЖТЕС). За целта АЖТЕС и националният орган по безопасността от всяка държава членка сключват споразумение за сътрудничество. Единният сертификат за безопасност на железопътно предприятие, което ще оперира само в една държава - членка на Европейския съюз, може да бъде издаван от националния орган по безопасността на тази държава.

Прецизират се и основните функции на националния орган по безопасността, които включват и функциите за надзор за спазване от страна на управителя на железопътната инфраструктура и от железопътните предприятия на задължението им да прилагат непрекъснато системата за управление на безопасността, както и задължението на лицата, отговорни за поддържането на превозните средства, да прилагат непрекъснато системата за управление на поддържането.

Със ЗИД на ЗЖТ се въвеждат и изискванията на Директива (ЕС) 2016/797 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 година относно оперативната съвместимост на железопътната система в рамките на Европейския съюз, свързани с издаването на разрешение за пускане на пазара на железопътно превозно средство и разрешение за типове превозни средства и процедура за съставяне на „ЕО“ декларация за проверка, необходима за пускането на пазара на превозни средства и въвеждането в експлоатация на структурните подсистеми, които съставят железопътната система на Европейския съюз.

На следващо място „Пазарният (политически) стълб“ включва:

- Директива (ЕС) 2016/2370 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за изменение на Директива 2012/34/ЕС по отношение на отварянето на пазара на вътрешни услуги за железопътни пътнически превози и управлението на железопътната инфраструктура.
- Регламент (ЕС) 2016/2338 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1370/2007 относно отварянето на пазара на вътрешни услуги за пътнически превози с железопътен транспорт.

Господин Занчев подчерта, че общата цел на Директива (ЕС) 2016/2370 е по-нататъшното укрепване на управлението на железопътната инфраструктура, като по този начин ще бъде повишена конкурентоспособността на железопътния транспорт по отношение на другите видове транспорт и бъдещото развитие на Единното европейско железопътно пространство.

В законопроекта са разписани текстове, с които се дават права на железопътните превозвачи на достъп при справедливи, недискриминационни и прозрачни условия до железопътната инфраструктура и до обслужващите съоръжения за извършване на всички видове железопътни услуги за превоз на пътници и товари.

По отношение извършването на превоз на пътници железопътните превозвачи ще имат право да превозват пътници между железопътни гари, разположени в държави - членки на Европейския съюз, включително между железопътни гари, разположени на територията на Република България. Това право може да бъде ограничено за превоза на пътници между железопътни гари, разположени на територията на Република България, включително по алтернативен маршрут, когато такъв превоз вече се извършва въз основа на договор за обществена превозна услуга и може да доведе до нарушаване на икономическото равновесие на сключения договор. Ограничаването на правото на достъп се извършва с решение на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“, като оценката на икономическото равновесие ще се извършва при условията и по реда на Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1795 на Комисията от 20 ноември 2018 година за установяване на процедура и критерии за извършването на оценка на икономическото равновесие.

В законопроекта е предвидено и допълване на санкционния режим при нарушения на законодателството по отношение на несправедливо или дискриминационно третиране на железопътни предприятия от управител на инфраструктура, оператор на обслужващо съоръжение или друго железопътно предприятие, както и непредоставяне на информация, с което се възпрепятства изпълнението на контролните и регулаторни функции на ИАЖА като регулаторен орган и като Национален орган по безопасността в железопътния транспорт.

Предвидени са изменения в административнонаказателните разпоредби на закона във връзка с изпълнение на Решение № 69 на МС от 5 февруари 2018 г. за одобряване на Доклад от заседание на Междуведомствената работна група по проблемна област „Независимост на съдебната система и корупцията“. Чрез отмяна на чл. 118а от ЗЖТ се намаля броят на органите с еднакви контролни правомощия, компетентни да контролират идентични обществени отношения.

С друга част от предлаганите промени се намалява диапазона между минималния и максималния размер на глобите. Въвежда се санкция при повторно или при системно нарушение на Закона за железопътния транспорт или подзаконовата нормативна уредба.

В хода на дебатите по законопроекта взеха участие народните представители: Халил Летифов, Станислав Иванов, Димитър Данчев и Лало Кирилов. Беше дискутиран въпроса с либерализацията на пазара на железопътни услуги в България, както и отражението ѝ върху „БДЖ Пътнически превози“ ЕООД след 2024 г. когато изтича договора за обществени услуги на превозвача с държавата. От страна на представителите на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията бе пояснено, че директивата предоставя възможност на превозвачите да извършват превоз на пътници не само в международно съобщение, но и вътрешни превози в дадена железопътна мрежа. Бе обърнато

внимание и на факта, че в България се извършват пътнически превози с железопътен транспорт единствено по договора за обществените услуги, който се сключва между държавата и спечелилия конкурса - БДЖ „Пътнически превози“ ЕООД.

Към вносителите бе отправен и въпроса, какво може да се случи след приключване на договора за извършване на обществени услуги за превоз на пътници. От страна на МТИТС бе отговорено, че след 2024 г. трябва да се сключи нов договор за обществени услуги. В Закона за железопътния транспорт и в Регламент ЕС 2016/2338, касаещ отварянето на пазара на пътнически услуги са определени клаузи, в които всяка държава членка може да ограничи това възлагане на обществената услуга. И по-точно за държави членки, в които максималният годишен обем на пазара е по-малко от 23 милиона влак-километра и които разполагат само с един компетентен орган на национално равнище и с една обществена поръчка за услуги, обхващаща цялата мрежа, компетентният орган може да възложи пряко обществена поръчка за услуги.

След проведеното гласуване, Комисията по транспорт, информационни технологии и съобщения, с 12 гласа “ЗА” и 6 гласа „ВЪЗДЪРЖАЛИ СЕ“ предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт, № 902-01-3, внесен от Министерски съвет на 22 януари 2019 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ТРАНСПОРТ,
ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ
И СЪОБЩЕНИЯ:**

ХАЛИЛ ЛЕТИФОВ